G-13

GÉP

A GÉPIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET MŰSZAKI FOLYÓIRATA

- TERVEZÉS
- KUTATÁS
- FEJLESZTÉS
- KIVITELEZÉS
- ÉRTÉKESÍTÉS
- VÁLLALKOZÁS
- GÉPIPARI HÍRADÓ
- GAZDASÁGOSSÁG
- NEMZETKÖZI KITEKINTÉS
- TECHNIKATÖRTÉNET
- KÖNYVISMERTETÉS
- REFERENCIÁK
- CÉLSZÁMOK
- HIRDETÉSEK
- VÉLEMÉNYEK
- KIÁLLÍTÁSOK
- PIACI HÍREK

1999/2-3

GÉPIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET 1949 1999

104 OLDAL
L. ÉVFOLYAM

TARTALOM

Dr. Chikán Attila: gazdasági miniszter:
Az ország gazdasága, ezen belül az ország gépipara 3

Dr. Pungor Ernő: akadémikus a Bay Zoltán alapítvány főigazgatója
A magyar tudomány szerepe a magyar iparban 7

Dr. Ódor Ferenc: B.-A.-Z. megyei Közgyűlés elnöke
A régió gazdasági helyzete, gépipara 9

Kobold Tamás: Miskolc m. Város polgármestere
Jelentősebb befektetések a régióban 12

Bihall Tamás: Borsod megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke
B.-A.-Z. megye gépiparának helyzete 13

Dr. Barkóczy István: EMEK elnöke
A munkaadók és gyáriparosok országos szövetsége regionális szervezetének érdekképviseleti szerepe, különös tekintettel a gépipari vállalatokra 14

Dr. Cselényi József: tanszékvezető egyetemi tanár, dékán
A tudományos munka és a gazdaság kapcsolata, a Miskolci Egyetem Gépészmérnöki Karának szerepe a jövő gépiparában 16

Dr. Kiss Lajos - Puklus Ferenc: egyetemi docens, okl. gépészmérnök GTE megyei titkár
Ki? Kicsoda? Az 50 éves Gépipari Tudományos Egyesület Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezetében 19

Dr. Kiss Lajos - Dr. Jármai Károly: egyetemi docens - egyetemi tanár
Az 50 éves Gépipari Tudományos Egyesület Érmei (Mérnök numizmatika) 31

Dr. Kiss Lajos: egyetemi docens
50 év sorai a GTE B.-A.-Z. Megyei Szervezetében 51

Kiemelkedő munkát végző tagok

Dobrosi Lajos: Diósgyőri Szerszámgépgyár Kft.
A Diósgyőri Gépgyár a múlt és jövő kapcsolatában 74

Dr. Julius Bacsó: DAM Rt. vezérigazgató
A DAM Diósgyőri Rt. helyzete, jövője 76

Stefán Biricz: ÓAM Kft. vezérigazgató
Az Ózdi Kohászat múltja, jelene és jövője 79

Várhegyi Miklós: TVK Rt. elnök-vezérigazgató
Tiszai Vegyi Kombinát Rt. a változás vonalában 81

Kovács F. László: B.C. Rt. elnök-vezérigazgató
50 éves a BorsodChem Rt. 82

Lázár László: MOL Rt. Tiszai Finomító főosztályvezető
Tiszai Finomító Rt. 82

Csomós József: FUX Kft. cégvezető igazgató
A FUX Kft. bemutatása 83

Varga János: D & D
A Drótáru és Drótkötél Ipari és Kereskedelmi Rt. bemutatása 84

Dr. Tóth László - Dr. Csizmadia László: egyetemi tanár, igazgató - igazgatóhelyettes
A Bay Zoltán Logisztikai és Gyártástechnikai Intézetének szerepe a régió kutatás-fejlesztési tevékenységében. Múlt-Jelen-Jövő 85

Dr. Palotás Árpád: TÜKI Rt. igazgató
A kutatások fejlesztések helyzete a TÜKI-ben 87

Hupponer László: Logmas Kft. ügyvezető igazgató
A kutatás, fejlesztés szerepe a Logmas Kft-nél 88

Balázs Csaba: Járműfejlesztési vezető
IAV Kft. - Közelmúlt, jelen és jövő 90

Dr. Cselényi József - Dr. Sipos István - Dr. Lehóczky László: Miskolci Egyetem
Ipari Parkok a jövő szolgálatában 92

Dr. Lizák József: ny. egyetemi adjunktus
A karbantartások múlt, jelen és jövőbeni helyzete 94

Komáromi Gyula: ADEPTUS Kft. ügyvezető igazgató
Gépészet szerepe az építőiparban 98

Filó Bálint: R & M termelési főmérnök
Elvárások a kivitelezéssel szemben 102

2. Az 50 ÉVES GÉPIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET ÉRMEI (MÉRNÖKI NUMIZMATIKA)

Dr. KISS Lajos, Dr. JÁRMAI Károly***

(Megjelent: GÉP Különnyomat 1998. 11. 28-29-én, Ki? Kicsoda? Az 50 éves Gépipari Tudományos Egyesületben 1999 február 19. Kiadvány)

2. MEDALS OF THE 50 YEARS OLD SCIENTIFIC SOCIETY OF MECHANICAL ENGINEERS (ENGINEERING NUMISMATICS)

Dr. KISS Lajos, Dr. JÁRMAI Károly***

(Published: GÉP Special issue Now 28-29, 1998 Who? is Who? In 50 years old GTE.)

2.1 Bevezetés

A mérnöki tevékenység, a rajzok, a gépek, az épületek stb. formai és a használathoz létrehozott kialakítása elválaszthatatlan az esztétikumtól. A művészi kivitelű mérnöki alkotásokról kötetek sokaságában olvashatunk. A numizmatikai alkotásokról azonban nincs gyűjteményes kiadvány, amiben a jelentős alkotásokat létrehozó mérnökökről készült érmek és kisplasztikák, valamint az emléktáblákon lévő arcvonások lennének. Az 50 éves a Gépipari Tudományos Egyesület (1949 - 1999) ünnepségeire összegyűjtöttünk azokból az érmekből 21-et, amelyek kiadása valamilyen módon kapcsolódott az 50 év Egyesületi tevékenységéhez. Kezdeményezésünk remélhetően követőkre talál. Újabb és újabb érmek, kisplasztikák, emléktáblák bemutatásával jelentkeznek kollégáink. Egy bizonyos idő elteltével ezeket szeretnénk egybeszerkeszteni és kiadni. Már az első ilyen publikációt két nyelven készítjük, hogy a nagy jelentőségű magyar mérnöki eredmények megismertetésének ez a formája ne szűküljön csak a hazai olvasók körére.

A műszaki hagyomány feleleveníti az egykori *sikereket.*

Megóv az *újrafelfedezés* keserűségétől.

Hűségre szoktat, fegyelmez, *munkára nevel.*

Szakmai múltunk közeli és távoli megismerése *ötleteket, ösztönzést ad.*

Nem eszköz, hanem tudatformáló tanulság *a technika történet, a gépészet története, a gyártások történeti leírása, a javak termelésének, az üzemeltetésnek, a karbantartásnak a története.*

Sajnálatosan a történettudománynak ezzel a részével mindeddig csak szerényen foglalkoztunk, bár sokszor emlegetjük a hiányát.

2.1 Introduction

Engineering activity, forming of the shape and design of the drawings, machines, building, etc. is inseparable from the aesthetics. One can read about the artistic engineering products in many volumes of books, however there are not any collected publications on numismatics containing the medals and the small sculptures on those engineers, who had outstanding engineering achievements. For the 50th anniversary of the Scientific Society of Mechanical Engineers (GTE) (1949-1999) we have collected 20 medals, which connect in some way to the 50 years activity of the society. We hope there will be followers of our initiative. Our colleagues show newer and newer medals, small sculptures, or memorial plaques. After some time we would like to edit these collections and to publish them. The first publication has been written in two languages, in order to make the foreign readers acquainted with the significant results of the Hungarian engineers.

The technical tradition recalls the former *successes.*

Protects from the bitterness of *rediscovery.*

Accustoms to faithfulness, keeps under discipline, *educates for work.*

Getting acquainted with our near and far professional past gives *ideas, stimulates.*

It is no device, but moral, forming consciousness the *history of engineering, history of machine design, historical description of technology, producing possessions, history of operation and maintenance.*

Unfortunately this part of historical science attracts small interest, although we often mention the lack of it.

**ny.egyetemi docens, **egyetemi tanár, Miskolci Egyetem*

** r. Associate Professor, ** Professor, University of Miskolc, Hungary*

A **BÁNKI DONÁT** emlékérmet 1955-ben alapította a Gépipari Tudományos Egyesület, de csak 1957-ben adták ki első alkalommal. Azóta az Egyesületi Közgyűlésen adják ki azoknak, akik az egyesületi munka szervezésében és irányításában kiemelkedő teljesítményt értek el.

Az érmet készítette: Csúcs Ferenc.

The **BÁNKI DONÁT** medal was established in 1955 by the Scientific Society of Mechanical Engineers, but first issued only in 1957. It is issued yearly on the Annual Assembly of the society for those, who have an outstanding achievement in the organization and guiding of the association work.

The medal is made by: Csúcs, Ferenc.

*Eddig **BÁNKI DONÁT** díjat kaptak, bronzból verve aranyozottan. Átmérője 60 mm.*

1957-ben: Rázsó Imre, Füzéresy Béla, Fűzi Ernő.
1959-ben: Halmos László, Gál Ödön, Réti Pál.
1961-ben: Török Tibor, Szokolai Kálmán, Frank János.

1963-ban: Makádi András, Szenkovits Mihály, Szőke Béla.

1965-ben: Boltizár Pál, Fekete György,

1967-ben: Bogátim Dezső, Vasvári Miklós, Bécsy László.
1969-ben: Demédy Miklós, Kócza Imre, Tari Antal.
1971-ben: Zeller Béla, Fáy Csaba, Polonszky György.

1975-ben: Gillemot László, File Miklós, Vidos Árpád.
1977-ben: Füstös Ferenc, Hartmann Rudolf.

1981-ben: Erdélyi Mihály, Heller Andor, Schmelcz Mihály.
1985-ben: Kovács Ferenc, Volent György.
1987-ben: Husz Róbert, Wein Ádám.

1995-ben: Kálmán András, Kövér Kálmán, Mihályi Ferenc,

1958-ban: Zorkóczy Béla, Szeniczei Lajos, Lajtai István.
1960-ban: Maróthy Lajos, Fekete László, Paál József.
1962-ben: Klimos Jenő, Bagi Mihály, Rubik Ernő.
1964-ben: Dénes Miklós, Láng Géza, Rábrl Zoltán.
1966-ban: Szabó Dezső, Prockl László, Bíró Antal, Bakó Ignác.
1968-ban: Skriba Zoltán, Hámori János.
1972-ben: Varga József, Sándor József, Bajtai Sándor
1974-ben: Haskó Ferenc, Csedreki László, Füzessi János.
1976-ban: Pintér Zoltánné, Kőhidi Ferenc, Szabó Jenő.
1978-ban: Kazinczy Miklós, Ördöh László, Kovács László
1980-ban: Ihász Lajos, Lehofer Kornél, Tajthy Károly
1984-ben: Juhász Lajos, Müller István, Körmendy Ágoston
1986-ban: Meleghegyi József, Nyíri László, Pelikán Lajos.
1988-ban: Kiss Zoltán, Kabodi József.
1990-ben: Dunai Kovács Béla, Sióréti Csaba, Vándorffy József
1992-ben: Balogh Miklós, Gasztonyi Ferenc, Jóósz Gábor, Matolcsy Mátyás, Stáner György, Tóth Imre.
1994-ben: Barkóczy István, Bányai János, Erdősi József, Horváth Csaba, Molnár Viktor, Róta Ernő.
1996-ban: Friwaldszky Gyula, Nemes Katalin, Nagy Géza.
1998-ban: Késmárki Ferenc, Sólyomvári Károly

Bánki Donát (Bakonybánk, 1859 június 6 – Budapest, 1922 augusztus 1). Gépészmérnök (1880, Budapest). Állásai: demonstrátor a József Műegyetem Műszaki Mechanikai Tanszékén (1879-80), díjnok a Magyar Államvasutaknál (1880-81), a Ganz-gyár gépkonstruktőre, osztályvezető főmérnöke (1881-99), utána haláláig a budapesti József Műegyetem professzora a II., majd a III. Gépszerkezettani Tanszék élén, a Gépészmérnöki Szakosztály dékánja (1914-16) [1].

2.3 2. sorszám

BÁNKI DONÁT a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karának emlékérme, aminek kiadását a Gépipari Tudományos Egyesület támogatta. 1982-ben az Egyetem 200 éves jubileumi ünnepségeire adták ki.

Az érmet készítette: Kákonyi István.

Az érem bronzból készült, aranyozva, ezüstözve, bronzpatinázva, nikkelezve került forgalomba. Átmérője 40 mm.

Az érmet kapták a BME Gépészmérnöki Kar oktatói és dolgozói az ünnepség vendégei 865 fő [2].

It is made of gilded bronze, with a diameter of 60 mm.

Bánki Donát (Bakonybánk, June 6, 1859 - Budapest, August 1, 1922). Mechanical engineer (1880, Budapest). Positions: demonstrator at the Department of Technical Mechanics of the József Technical University (1879-80), clerk paid by the day at Hungarian Railways (1880-81), machine designer, head of department and chief engineer at Ganz Factory (1881-99). Till his death he was the professor of the József Technical University and the head of II and III Departments of Machine Structures, dean of the Faculty of Mechanical Engineering (1914-16) [1].

2.3 Number 2.

BÁNKI DÓNÁT is the medal of the Technical University of Budapest (TUB) of which issue was supported by the Scientific Society of Mechanical Engineers. It was established in 1982, for the 200th anniversary of the TUB.

The medal is made by: Kákonyi István.

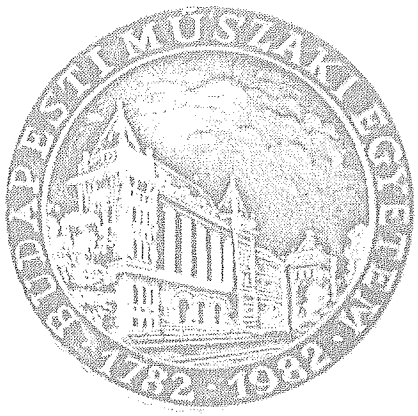

The medal is made of gilded bronze with a diameter of 40 mm.

The medals were given to the teachers, the workers and the guests of the Faculty of Mechanical Engineering at TUB, 865 persons [2].

A **PATTANTYÚS-ÁBRAHÁM GÉZA** emlékérmet 1955-ben alapította a Gépipari Tudományos Egyesület, de csak 1957-ben adták ki első alkalommal. Azóta az Egyesület Közgyűlésén adják ki azoknak, akik a tudományos munka terén kiemelkedő tevékenységet értek el.

Az érmet készítette: Csúcs Ferenc.

The **PATTANTYÚS-ÁBRAHÁM GÉZA** medal was established in 1955 by the Scientific Society of Mechanical Engineers, but was first issued only in 1957. It is yearly issued on the Annual Assembly of the society for those, who have an outstanding achievement in science and higher education.

The medal is made by: Csúcs Ferenc.

*Eddig **PATTANTYÚS-ÁBRAHÁM GÉZA** díjat kaptak, bronzból verve aranyozottan. Átmérője 60 mm.*

1958-ban: Gillemot László, Terplán Zénó, Varga József.
1960-ban: Kazinczy László, Sztrókay Pál, Vankó Richárd.
1962-ben: Balogh Béla, Corchus Géza, Kardos Árpád.
1964-ben: Lettner Ferenc, Párkai István, Sasfi Imre.
1966-ban: Bardócz István, Konkoly Tibor, Kordoss József.

1970-ben: Babai József, Kisbocskói László, László Károly.

1974-ben: Horányi Róbert, Kardos Sándor, Kuti Lajos.
1976-ban: Dobrova László, Győry József, Zincz Béla.
1978-ban: Prockl László
1984-ben: Bakondi Károly, Hatvany József, Kiss Lajos.
1986-ban: Horváth Károly, Ginsztler János, Róth András.
1988-ban: Fűrész István, Gregus Ernő, Sztrancsik Elek.
1990-ben: Cselényi József, Márton Tibor, Tajnafői József.
1992-ben: Hadas János, Hajdú György, Huszár István, Igaz Jenő, Makhult Mihály
1994-ben: Buray Zoltán, Jármai Károly, Karsai István, Kázmér Tibor, Takács János, Ziaja György.
1996-ban: Pellérdy Imre, Thamm Frigyes.

1959-ben: Juhász Károly Jenő, Hornung Andor, Greschik Gyula.
1961-ben: Jurek Aurél, Baránszky-Jób Imre, Magirius Gyula
1963-ban: Biacs Nándor, Szathmáry József, Vörös Imre.
1965-ben: Gunda Mihály, Rácz Elemér, Rudnai Guidó.
1967-ben: Emődy Károly, Győrffy József, Vermes Ágoston.
1969-ben: Komorowicz László, Makádi József, Terplán Sándor.
1972-ben: Michelberger Pál, Horgos Gyula, Zimmer Károly.
1973-ban: Hámori Sándor, Kiss Ernő, Szentkúti Károly.
1977-ben: Megyeri Béla, Makay György, Száday Rezső.

1979-ben: Forró László, Gállik István, Sváb János
1981-ben: Farkas Emil, Fülöp Vilmos, Gribovszki László.
1985-ben: Czoboly Ernő, Mátay László, Temesvári Jenő
1987-ben: Rittinger János, Szabó Ákos
1989-ben: Lizák József

1997-ben: Farkas József, Ilosvai Lajos, Szúnyogh László

Pattantyús-Ábrahám Géza (Selmecbánya, 1885 december 11 – Budapest, 1956 szeptember 29). Gépészmérnök (1907 Budapest). Állásai: műegyetemi oktató-kutató a budapesti József Műegyetemen és jogutódján megszakítás nélkül (1907-56) tanársegéd az Elektrotechnikai Tanszéken 1907-09 között, adjunktus 1912-től, címzetes egyetemi rendkívüli tanár 1926-tól, helyettes tanár 1927-től a Gépelemek, 1930-tól egyetemi nyilvános rendes tanár és vezető a Szállítóberendezések és Hidrogépek Tanszéken. 1952-től a Vízgépek Tanszéken, a Gépész- és Vegyészmérnöki

It is made of gilded bronze with a diameter of 60 mm. Pattantyús-Ábrahám Géza (Selmecbánya, December 11, 1885 - Budapest, September 29, 1956). Mechanical engineer (1907, Budapest). Positions: lecturer and researcher continuously at the József Technical University and it's legal successor (1907-56), assistant lecturer at the Department of Electrotechnique between 1907-09, first assistant from 1912, honorary professor from 1926, deputy professor at the Department of Machine Elements form 1927 and professor at the Department of Materials Handling Equipment and Hydromachines. From 1952 he was

Kar dékánja 1938-39, dékán helyettes 1939-40-ben és mindkét tanévben a Gépészmérnöki Osztály elnöke, párhuzamosan magánmérnök Pattantyús és Társa (1909-21) majd Essó és Társai (1921-30) néven [1].

at the Department of Hydromachines. He was the dean of faculty between 1938-39 and vicedean between 1939-40. In both his academic years he was the head of Department of Mechanical Engineering, parallel with this he was consulting engineer at Pattantyús és Társa (1909-21) and Essó és Társa (1921-30) engineering offices [1].

2.5 **4. sorszám**

2.5 **Number 4.**

Dr. SZŐKE BÉLA emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete alapította és 1982 augusztus 24-én illetve 27-én az 5. Országos Géptervező Szemináriumon és az V. Szerszám és Szerszámanyag Konferencián adta ki.

Az érmet Pléh Zoltán a Diósgyőri Gépgyár nyugdíjas technikusa, a diósgyőri Amatőr Szobrászklub elnöke készítette.

Az érmet kapták: *Apró Ferenc, Szüle Dénes, Fridrik László, Meleghegyi József* bronzból verve, valamint a

Dr. SZÕKE BÉLA medal was established by the Scientific Society of Mechanical Engineers in Borsod-Abaúj-Zemplén county and was first issued in August 24 and 27, 1982, on the 5th Hungarian Seminar of Machine Designers and on the 5th Tools and Tool Materials Conference.

The medal is made by: Pléh Zoltán, the pensioner of the Diósgyőri Machine Factory, the president of the amateur sculpture club in Diósgyőr.

The medal was given to: *Apró Ferenc, Szüle Dénes,*

rendezvények résztvevői 320 fő alumíniumból verve, 30 vendég aranyozva vette át az alumínium veretet. Átmérője 50 mm.

Szőke Béla (Jósvafő, 1894 október 21 – Budapest,

Fridrik László, Meleghegyi József made of bronze and the participants of these conferences (320 persons) made of aluminium. 30 guests got a gilded medal. Its diameter is 50 mm.

1980 november 19). Gépészmérnök (1922. Budapest). Állásai: szerszám és gépkonstruktőr a csepeli Weiss Manfréd Művek Rt-nél (1922 - 25), gépszerkesztő az Első Magyar Gazdasági Gépgyárban (EMAG-ban) (1925-40), konstrukciós irodavezető a Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt-nél (1940-49). A Nehézipari Központ (NIK) Szerszámgép Tervező Irodáján belül az egyik tervezőosztály vezetője (1949-50), a Mintagépgyár vezető tervezője, majd a kísérleti osztály vezetője (1950 - 55), a Mintagépgyár neve később 1953-tól Szerszámgép Ipari Művek Fejlesztési Intézet (SZIMFI). 1955 március 1-től került nyugállományba [1,3].

2.6 5. sorszám

KANDÓ KÁLMÁN, a Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedésmérnöki Karának emlékérme, aminek kiadását a Gépipari Tudományos Egyesület támogatta. 1982-ben az Egyetem 200 éves jubileumi ünnepségeire adták ki.

Az érmet készítette Kákonyi István.

Az érem bronzból készült, aranyozva, ezüstözve, bronzpatinázva, nikkelezve került forgalomba. Átmérője 40 mm.

Az érmet kapták a BME Közlekedésmérnöki Kar oktatói és dolgozói, az ünnepség vendégei 612 fő [2].

Kandó Kálmán (Pest, 1869 július 10 – Budapest, 1931 január 13). Gépészmérnök (1892. Budapest). Állásai: tervezőmérnök a párizsi Compagnie de Fives-Lille villamossági vállalatnál (1892-94), a Ganz-gyár elektrotechnikai osztályának mérnöke, majd vezetője (1894-1906), az olaszországi Vado Ligure-ban létesített új villamosmozdony-gyár műszaki vezetője (1907-15), rövid hazai katonai szolgálat után (1916) a Ganz-gyár vezérigazgatója (1917-22), utána a gyár műszaki tanácsadója és az igazgatóság tagja [1,2].

Szőke Béla (Jósvafő, October 21, 1894 - Budapest, November 19, 1980). Mechanical engineer (1922, Budapest). Positions: tool and machine designer at Weiss Manfréd Company in Csepel (1922-25), machine designer in First Hungarian Economic Machine Factory (EMAG) (1925-40). Chief of the Construction Office in Budapest-Salgótarján Machine Factory and Iron Foundry (1940-49). In the Heavy Industrial Center (NIK) he was the head of the Machine Tool Design Office, later at the Experimental Department (1949-50). Chief designer of the Prototype Factory, from 1953 its name is Machine Tools Industrial Works Developing Institute (SZIMFI). He retired on March 1, 1955. [1,3].

2.6 Number 5.

KANDÓ KÁLMÁN is the medal of the Faculty of Transport Engineering of the Technical University of Budapest (TUB) of which issue was supported by Scientific Society of Mechanical Engineers. It was established in 1982, for the 200th anniversary of the TUB.

The medal is made by: Kákonyi István.

The medal is made of bronze, which is gilded, or silvered, or covered by bronze patina, or nickel plated. Its diameter is 40 mm.

The medal was given for the teachers, the workers and the guests of Faculty of Transport Engineering at TUB, 616 persons, [2].

Kandó Kálmán (Pest, July 10, 1869 - Budapest, January 13, 1931). Mechanical Engineer (1892, Budapest). Positions: design engineer at Compagne de Fives-Lille in Paris (1892-94). Head of Department of Electronics at Ganz Company (1894-1906), technical director of the Electric Locomotive Company in Vado Ligure, Italy (1907-1915). After a short military service (1916) he was the general director of Ganz Company (1917-22), later technical advisor and member of the board of directors [1,2].

2.7 6. sorszám

Dr. SÁLYI ISTVÁN emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete alapította 1983 augusztus 24-én, illetve 27-én a 4. Magyar Mechanikai Konferencián, illetve a Nehézipari Műszaki Egyetemen 30, 25, 20 és 10 éve a Gépészmérnöki Karon végzettek szemináriumán adták ki. Az érmet Pléh Zoltán a Diósgyőri Gépgyár nyugdíjas technikusa, a diósgyőri Amatőr Szobrászklub elnöke készítette.

Az érmet kapták: *Csonka Pál, Szabó János, Czibere Tibor, Kozák Imre* bronzból verve, valamint a két rendezvény résztvevői 530 fő alumíniumból verve aranyozottan. Átmérője 50 mm.

Sályi István (Budapest, 1901 október 8 – Miskolc, 1974 december 19). Gépészmérnök (1923. Budapest). Állásai: műhelymérnök a Ganz-gyárban (1924-28), tanársegéd a budapesti József Műegyetem (és jogutódja) Műszaki Mechanikai Tanszékén (1928-37), a Szabadalmi Bíróság bírája (1937-49), egyetemi tanár a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Mechanikai Tanszékén (1949-74), tanszékvezető (1949-71), az NME rektora (1950-61), közben az Állami Műszaki Főiskola tanára Budapesten (1948-50). 1974 tavaszán vonult nyugállományba [1,3].

2.7 Number 6.

Dr. SÁLYI ISTVÁN medal was established by the Scientific Society of Mechanical Engineers in Borsod-Abaúj-Zemplén county and was first issued in August 24 and 27, 1983, on the 4th Hungarian Conference on Mechanics and on the Seminar of graduated students 30, 25, 20 and 10 years ago at the Technical University for Heavy Industry in Miskolc.

The medal is made by: Pléh Zoltán, the pensioner of the Diósgyőri Machine Factory, the president of the amateur sculpture club in Diósgyör.

The medal was given to: *Csonka Pál, Szabó János, Czibere Tibor, Kozák Imre*, made of bronze and the participants of these two conferences, 530 persons, made of gilded aluminium. Its diameter is 50 mm.

Sályi István (Budapest, October 8, 1901 - Miskolc, December 19, 1974). Mechanical engineer (1923, Budapest). Positions: workshop engineer in Ganz Factory (1924-28), assistant professor at József Technical University Budapest and it's legal successor at the Department of Technical Mechanics (1928-37). Judge at Patent Court (1937-49), professor at the Technical University for Heavy Industry (NME) in Miskolc, Department of Mechanics (1949-74), head of the department (1949-71), rector of the NME university (1950-61). Parallel with this he was lecturer of State Technical Highschool (1948-50). He retired in 1974 [1,3].

2.8 7. sorszám

Dr. ZORKÓCZY BÉLA emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete alapította, 1983 október 26-án a X. Országos Hőkezelési Szemináriumon Miskolcon adták ki.

Az érmet Pléh Zoltán a Diósgyőri Gépgyár nyugdíjas technikusa, a diósgyőri Amatőr Szobrászklub elnöke készítette.

Az érmet kapták: *Berán Lajos, Kóródy László* bronzból verve, valamint a rendezvény 154 résztvevője alu-

2.8 Number 7.

Dr. ZORKÓCZY BÉLA medal was established by the Scientific Society of Mechanical Engineers in Borsod-Abaúj-Zemplén county and was first issued in October 26, 1983, on the 10th Hungarian Seminar on Thermal Treatment in Miskolc.

The medal is made by: Pléh Zoltán, the pensioner of the Diósgyőri Machine Factory, the president of the amateur sculpture club in Diósgyör.

The medal was given to: *Berán Lajos, Kóródi*

míniumból verve aranyozottan. Átmérője 50 mm.

Zorkóczy Béla (Moson, 1898 március 27 – Budapest, 1975 november 18). Gépészmérnök (1924. Budapest). Állásai: 1914-től műegyetemi hallgatóként részt vett az első világháborúban, az olasz hadifogságból 1919-ben tér haza, gépészmérnökként a budapesti József Műegyetem Mechanikai Technológiai Tanszékén tanársegéd, majd adjunktus (1924-35), a Hubert és Sigmund Acél és Fémárugyár gyárfőnöke, műszaki igazgatója, végül vezérigazgatója (1935-45). 1945-ben rövid ideig a Csonka gépgyárban fémöntöde-vezető, majd a budapesti Műszaki Egyetem Mechanikai Technológiai Tanszékén megbízott tanszékvezető, a Magyar Gyufaipari Rt. műszaki igazgatója (1945-50), a Vasipari Kutató Intézet hegesztési osztályvezetője (1950-62, utána tudományos szakértője 1966-ig), párhuzamosan a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Mechanikai Technológiai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára (1950-69). 1969-től nyugállományban.

László, made of bronze and the participants of this conference, 154 persons, made of aluminium and gilded. Its diameter is 50 mm.

Zorkóczy Béla (Budapest, March 27, 1898 - Budapest, November 18, 1975). Mechanical engineer (1924, Budapest). Positions: he toke part in the 1st World War from 1914 as an engineering student, returned to Hungary form the Italian captivity in 1919. Assistant professor at the József Technical University Budapest, then senior assistant (1924-35). Chief workshop leader, technical director and director in chief at Hubert and Sigmund Steel and Metal Product Company (1935-45). In 1945, for a short time, he was the leader of the foundry in Csonka Machine Factory, then the head of the Department of Mechanical Technology at the Technical University of Budapest, technical director of the Hungarian Match Industry Shareholding Company (1945-50). Head of Welding Department at Steel Research Institute (1950-62) later he was a technical advisor till 1966. Parallel with this he was the head of the Department of Mechanical Technology at the Technical University for Heavy Industry in Miskolc (1950-69). He retired in 1969.

2.9 **8. sorszám**

Dr. ZORKÓCZY BÉLA emlékérmet alapított a Gépipari Tudományos Egyesület Hegesztési Szakosztálya, amit 1986-tól kétévente az Országos Hegesztési Szemináriumokon adnak ki.

Az érmet Várhidi Árpád készítette bronzból. Átmérője 80 mm.

Az érmet kapták: *Buray Zoltán, Gállik István, Megyeri Béla, Pogány Mihály, Péter Albert, Mihala Ferenc, a Budapesti Műszaki Egyetem és a Miskolci Egyetem Mechanikai Technológiai Tanszékei, Konkoly Tibor, Romvári Pál, Rittinger János, Beck András, Fehérvári Attila, Visontay István, Béres Lajos, Domanovszky Sándor, Farkas József, Nádas Ferenc.*

2.9 **Number 8.**

Dr. ZORKÓCZY BÉLA medal was established by the Welding Section of the Scientific Society of Mechanical Engineers and is issued in every two years on the National Welding Seminars.

The medal is made by: Várhidi Árpád.

The medal is made of bronze, its diameter is 80 mm.

The medal was given to: *Buray Zoltán, Gállik István, Megyeri Béla, Pogány Mihály, Péter Albert, Mihala Ferenc, Department of Mechanical Technology of the Technical University Budapest and the University of Miskolc, Konkoly Tibor, Romvári Pál, Rittinger János, Beck András, Fehérvári Attila, Visontay István, Béres Lajos, Domanovszky Sándor, Farkas József, Nádas Ferenc.*

2.10 9. sorszám

2.10 Number 9.

Dr. GILLEMOT LÁSZLÓ emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület Anyagvizsgáló Szakosztálya alapította és először 1987 november 20-án a ráckevei Savoyai Kastélyban születésének 75 és halálának 10 évfordulóján a Tudományos Emlékülésen, 1995 április 3-án és 1997 október 7-én Miskolcon az Országos Törésmechanikai Szemináriumokon adták ki.

Az érmet Peternák Gusztáv készítette bronzból. Átmérője 80 mm.

Az érmet kapták: *Buray Zoltán, Czoboly Ernő, Konkoly Tibor, Réti Pál, Romvári Pál, Terplán Zénó, Vojnich Pál, Gillemot Ferenc, Havas István, Léhofer Kornél.*

Gillemot László (Budapest, 1912 október 7 – Göd, 1977 augusztus 20). Gépészmérnök (1935. Budapest) párhuzamosan gépészmérnöki tanulmányaival a pesti Tudományegyetemen matematikai, fizikai, filozófiai tárgyakat hallgatott. Állásai: mérnök a Standard Villamossági Rt-nél (1935), a budapesti József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mechanikai Technológiai Tanszékén és jogutódján tanársegéd (1936-40), adjunktus (1940-44), intézeti tanár (1945-47), egyetemi nyilvános rendkívüli, 1949-től tanszék-

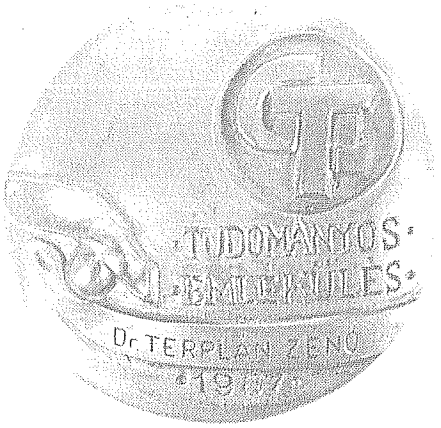

Dr. GILLEMOT LÁSZLÓ medal was established by the Material Testing Section of the Scientific Society of Mechanical Engineers and was first issued in November 20, 1987 in the Savoyai country house on the occasion of his birthday's 75th and his death's 10 years anniversary on the Technical Conference in April 3 and on the National Fracture Mechanics Seminar in Miskolc on October 7, 1997.

The medal is made by: Peternák Gusztáv

The medal was given to: *Buray Zoltán, Czoboly Ernő, Konkoly Tibor, Réti Pál, Romvári Pál, Terplán Zénó, Vojnich Pál, Gillemot Ferenc, Havas István, Léhofer Kornél.* Made of bronze, diameter is 80 mm.

Gillemot László (Budapest, October 7, 1912 - Göd, August 20, 1977). Mechanical engineer (1935, Budapest), parallel with his mechanical engineering studies, at the University of Arts and Sciences in Budapest he took courses in mathematics, physics, philosophy. Positions: engineer at Standard Electrical Company (1935), at the Department of Mechanical Technology of József Nádor Technical and Economic University and at its successor he was an assistant professor (1939-40), senior assistant

vezető egyetemi tanára (amikor a két tanszékből 1970-ben Mechanikai Technológiai és Anyagszerkezettani Intézet létesült intézeti igazgató). 1977 június 30-a után egyetemi tanár, közben a BME rektora (1954-57), tudományos rektor helyettes (1965-67), a Nehézipari Központ osztályvezetője (1947-48), a Fémipari Kutató Intézet igazgatója (1949-52), az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság Műszaki Kutatásokat Koordináló Tanácsának ügyvezető alelnöke (1970-77) [1].

2.11 10. sorszám

BÁLINT LAJOS emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezete alapította és 1985 augusztus 27-én a Szerszám és Szerszámanyag Szimpóziumon adták ki.

Az érmet Csótai István készítette.

Az érmet kapták: *Dr.h.c. Kordoss József* bronzból verve és a rendezvény résztvevői alumíniumból verve aranyozottan. Átmérője 92 mm.

Bálint Lajos (Bukarest, 1911 április 19 – Budapest, 1980 december 25). Gépészmérnök (1938 Bukarest). Állásai: mérnök a bukaresti MALAXA Mozdony és Gépgyárban (1938-43), mérnök a csepeli Weiss Manfréd Művek Rt-nél a Szerszámgyárban (1943-46), igazgató a Csepel Vas- és Fémművek Szerszámgyárában (1946-49), a Nehézipari Központ Technológiai és Racionalizálási osztályvezető, majd a Kohó- és Gépipari Minisztériumban főmérnök. Párhuzamosan az Állami Műszaki Főiskola és a Budapesti Műszaki Egyetem meghívott előadója (1949-53), egyetemi docens, 1956-tól egyetemi tanár, 1958-tól tanszékvezető a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Mechanikai Technológiai I. Tanszékén, majd a Gépgyártástech-

(1940-44), institute professor (1945-47), extraordinary professor, the head of the department (when an institute was formed from two departments: Mechanical Technology and Material Science Institute, he was the director of the institute). From June 30, 1977 he was a full professor, the rector of BME (1954-57), the vice rector in scientific areas (1965-67), the head of the department at the Center of Heavy Industries (1947-48), the director of Metal Research Institute (1949-52), the managing vice president of the Technical Research Coordinating Board at the National Technical Development Committee (1970-77) [1].

2.11 Number 10.

BÁLINT LAJOS medal was established by the organization of the Scientific Society of Mechanical Engineers in Borsod-Abaúj-Zemplén county and first was issued in August 27, 1985 on the Tools and Tool Materials Symposium.

The medal is made by: Csótai István.

The medal was given to: *Dr.h.c. Kordoss József* made of bronze and the participants of this symposium, made of aluminium and gilded. Its diameter is 92 mm.

Bálint Lajos (Bukarest, April 19, 1911 - Budapest, December 25, 1980). Mechanical engineer (Bukarest, 1938). Positions: engineer at MALAXA Locomotive and Machine Factory in Bukarest (1938-43), engineer at Weiss Manfred Company in Csepel (1943-46). Director in the Csepel Steel and Metalworks Machine Tool Factory (1946-49), the head of the Department of Technology and Rationalization at the Center of Heavy Industries, later the chief engineer in Metallurgical and Mechanical Ministry parallel with this the lecturer at the State Technical College and the Technical University of

nológiai Tanszéken, párhuzamosan a budapesti Műszaki Könyvkiadó Vállalat irodalmi igazgatója (1953-68), 1963-tól a Gépipari Technológiai Intézet alapító

Budapest (1949-53), associate professor, form 1956 professor. Head of Department of Mechanical Technology at Technical University for Heavy

igazgatója 1975-ig, majd műszaki tanácsadója haláláig. 1958-ban jelent meg „A forgácsoló megmunkálások tervezése" című műve a gépgyártástechnológus miskolci műegyetemisták „BÁLINT *BIBLIÁJA*".

Industry in Miskolc from 1958, later at the Department of Technology. Parallel with this he was the director of literature of the Technical Book Publisher Company in Budapest (1953-1968), the founding director of the Institute of Mechanical Technology from 1963 till 1975, later technical advisor till his death. In 1958 he published a book entitled "Design of cutting technology", which was so called the *Bálint bible* of the students at the University of Miskolc.

2.12 **11. sorszám**

Dr.h.c. VARGA JÓZSEF emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület készítette és 1983 október 20-án Elnökségi Ülésen adták át az esedékes 80. születésnapra gondolva az Egyesület 1955-1981 években működő szeretett elnökének.

Az érmet Peternák Gusztáv készítette bronzból. Átmérője 85 mm.

Varga József (Tótpelsőc, 1903 október 27 - Budapest, 1991 július 21). Gépészmérnök (1925. Budapest). Állásai: mérnök a Ganz-gyár Tanulmányi osztályán, majd az Általános Géposztály vezetője, 1955-től főmérnök, 1956-tól műszaki igazgató 1959-ig, párhuzamosan 1953-tól egyetemi tanár a Budapesti Műszaki Egyetem Gépelemek Tanszékén, majd a Vízgépek Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára (1958-69), közben a Gépészmérnöki Kar dékánja (1965-69), 1973-ban vonul nyugállományba [1].

2.12 **Number 11.**

Dr.h.c.VARGA JÓZSEF medal was established by the Scientific Society of Mechanical Engineers and first was issued in October 20, 1983 on the Presidentship Meeting for the 80th birthday celebration of the president of the society between 1955-81.

The medal is made by: Peternák Gusztáv, made of bronze. Its diameter is 85 mm.

Varga József (Tótpelsőc, October 27, 1903 - Budapest, July 21, 1991). Mechanical engineer (1925, Budapest). Positions: engineer in the Educational Department of Ganz Company, the leader of the General Machine Department, chief engineer from 1955. Technical director from 1956, parallel with this professor at the Department of Machine Elements at the Technical University of Budapest from 1953, later the head of the Department of Hydro Machines (1958-69), parallel with this the dean of Faculty of Mechanical Engineering (1965-69). He retired in 1973 [1].

2.13 **12. sorszám**

Dr.h.c. TERPLÁN ZÉNÓ emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület Országos Titkári Tanácskozásán 1986 május 3-án az esedékes 65. születésnapra adták át, mivel 1981-1990 között az Egyesület közmegbecsült elnöke, de 1957-től számos Bizottság,

2.13 **Number 12.**

Dr.h.c. TERPLÁN ZÉNÓ medal was established by the National Meeting of Secretaries of the Scientific Society of Mechanical Engineers and was issued in May 3, 1986 on his 65th birthday, because he was the appreciated president of the society

Szervezet például 1974-1981 között a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezet elnöke.

Az érmet Peternák Gusztáv készítette bronzból. Átmérője 85 mm.

Terplán Zénó (Hegyeshalom, 1921 május 25). Gépészmérnök (1943. Budapest). Állásai: gyakornok, tanársegéd, adjunktus a Budapesti Műszaki Egyetem és jogelődje Szállítóberendezések és Hidrogépek Tanszékén (1941-49), párhuzamosan a Mérnöki Továbbképző Intézet titkára, majd főtitkára (1952-88), a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem, majd a Miskolci Egyetem Gépelemek Tanszékén intézeti tanár (1949-52). Tanszékvezető egyetemi tanár (1952-88), egyetemi tanár (1988-91), párhuzamosan rektor helyettes (1952-60), a Gépészmérnöki Kar dékánja (1964-68), az Egyetemtörténeti Bizottság elnöke (1974-91), 1991-től nyugállományú [4].

between 1981-90. From 1957 he was the leader of various committees and organizations, like presidentship of the organization of the Scientific Society of Mechanical Engineers in Borsod-Abaúj-Zemplén county between 1974-81.

The medal is made by: Peternák Gusztáv, made of bronze. Diameter is 85 mm.

Terplán Zénó (Hegyeshalom, May 25, 1921). Mechanical engineer (1943, Budapest). Positions: trainee, assistant professor, senior assistant at the Technical University of Budapest and at it's successor the Department of Materials Handling Equipment and Hydro Machines (1941-49) parallel with this he was the secretary, later the general secretary of the Institute of Engineering Further Education (1952-88). At the Technical University for Heavy Industry, later at the University of Miskolc, he was an institute professor (1949-52), the head of the Department of Machine Elements (1952-88), the professor (1988-91), parallel with this he was vice rector (1952-60), dean of the Faculty of Mechanical Engineering (1964-68), president of the Historical Committee of the University (1974-91). He retired in 1991 [4].

2.14 **13. sorszám**

2.14 **Number 13.**

PEKÁR IMRE emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület alapította és 1988-ban a „25 éves a Gépipari Tudományos Egyesület Technikatörténeti Bizottsága" című rendezvény alkalmából adta ki.

Az érmet Renner Kálmán készítette.

Az érmet a Technikatörténet Bizottság 15 tagja kapta bronzöntvényből készítve. Átmérője 85 mm.

Pekár Imre (Rozsnyó, 1838 december 9 - Budapest, 1923 július 12). Asztalos és fémesztergályos (1843, Losonc), gépészmérnök (1850 London). Állásai: asztalosként a londoni Gőzgépgyár (1843-48), gépészmérnökként a londoni Gőzmalom Rt. (1850-54), debreceni István Gőzmalomban műszaki felügyelő, majd műszaki igazgató (1854-81), 1881-ben Amerikába megy tanulmányútra, ahol a gabonatárolás és

PEKÁR IMRE medal was established by the Scientific Society of Mechanical Engineers in 1988 and was issued on the meeting "The Committee of Technical History of the Scientific Society of Mechanical Engineers is 25 years old ".

The medal is made by: Renner Kálmán.

The medal was given to: the *members of the Committee of Technical History*, 15 persons, made of bronze. Its diameter is 85 mm.

Pekár Imre (Rozsnyó, December 9, 1838 - Budapest, July 12, 1923). Joiner and metal turner (1843, Losonc), mechanical engineer (1950, London). Positions: as a joiner in the Steam Machines Factory London (1850-54), technical supervisor in István Steam Mill Shareholding Co. in Debrecen,

raktározás kérdéseivel foglalkozik, a Magyar Pénzváltó és Leszámítoló Bank áruosztály vezetője (1884-90), a budapesti Közraktárak alapító igazgatója (1890- 1923). Lisztfinomság vizsgálatával *„pekározás"* elnyeri a Nünbergi Nemzetközi Kiállítás aranyérmét és a francia becsületrend két fokozatát, valamint a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagságát. „Földünk *búzája és lisztje"* című munkáját világszerte ismerik [5].

later the technical director (1854-81). He went to America for a scholarship dealing with the storage of grain and warehousing. Head of the Commercial Department of the Hungarian Money Changer and Discount Bank (1884-90), the establishing director of the Hungarian Storehouse (1890-1923). The investigation of fineness of flour, the so called "pekározás" won the gold medal of the Nünberg International Fair and he got two degrees of the French Legion of Honour and the honorary membership of the Hungarian Academy of Science. His work entitled "Grain and flour of our Earth" is well known all over the world [5].

2.15 **14. sorszám**

A **Gépipari Tudományos Egyesület EGYESÜLETI ÉRME.** 1960-ban alapították és az Egyesületi Közgyűlésen adják ki azoknak, akik értékelhető teljesítményt fejtettek ki az egyesületi munkában és vezetésben.

2.15 **Number 14.**

SOCIETY MEDAL of the Scientific Society of Mechanical Engineers was established by the General Assembly in 1960 for those, who have valuable work, or leading activity in the society.

The medal is made by: the Hungarian Mint.

Az éremnek két formája van, mivel az Egyesület jelvénye 1985-ben változott.

Az érmet a Magyar Pénzverde készíti bronzszínűre patinázva. Átmérője 50 mm.

The medal has two forms, because the society symbols have been changed in 1985. The medal is coated with bronze patina. Its diameter is 50 mm.

The medal was given in its first form between

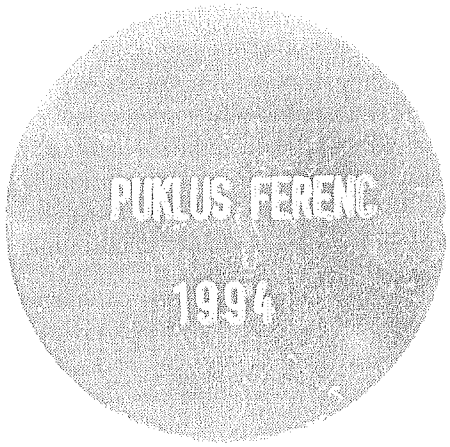

Az érmet első változatában 1960-1985 között 1470-en, második formájában 1986-1998 között 540-en vették át.

1960-1985 to 1470 persons, in its second form between 1986-1998 to 540 persons.

2.16 15. sorszám

A **Gépipari Tudományos Egyesület ARANYÉRME.** 1995-ben alapították. Az Egyesület Közgyűlésén adják ki azoknak, akik több évtizeden át kiemelkedő

2.16 Number 15.

GOLD MEDAL of the Scientific Society of Mechanical Engineers was established in 1995. The medal is given to those, who have decades long

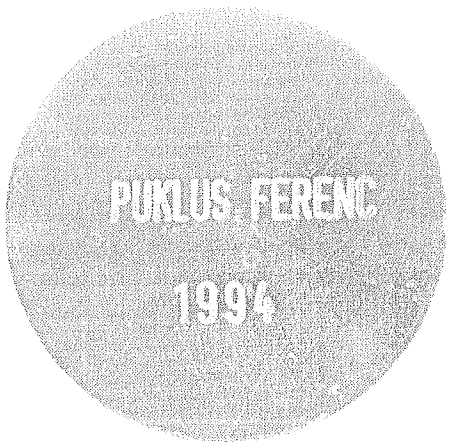

teljesítményt értek el az Egyesületi munka szervezésében, vezetésében és a tudományos munkában.

Az érmet a Magyar Pénzverde készíti bronzból aranyozottan. Átmérője 50 mm.

Az érmet kapták: Ginsztler János, Kiss Lajos, Michelberger Pál, Prockl László, Rittinger János, Terplán Zénó, Volent György

A Gépipari Tudományos Egyesületet 1949 február 19-én 140 gépészmérnök alapította, jelenleg kiemelten közhasznú szervezet. Foglalkozik oktatás, átképzés, továbbképzés egyedi igényű céltanfolyamok lebonyolításával, sokrétű szakterületet lefedő műszaki szakértői feladat ellátásával, hazai és nemzetközi tudományos szakmai konferenciák megszervezésével. Az Egyesület szakfolyóiratai: *GÉP, GÉPGYÁRTÁSTECHNOLÓGIA, JÁRMŰVEK, MEZŐGAZDASÁ-*

outstanding work, organizational, or leading activity in the society.

The medal is made by: the Hungarian Mint.

The medal is gilded. Its diameter is 50 mm.

Az érmet kapták: Ginsztler János, Kiss Lajos, Michelberger Pál, Prockl László, Rittinger János, Terplán Zénó, Volent György

The Scientific Society of Mechanical Engineers was founded on February 19, 1949 by 140 engineers. Now it is outstandingly for public use. Its main activities are training, retraining, further education, courses for special demands, engineering consultation on a wide range of fields, organizing of national and international conferences. The society professional journals are as follows: *MACHINE, TECHNOLOGY, VEHICLES, AGRICULTURAL*

GI ÉS ÉPÍTŐIPARI GÉPEK, MŰANYAG ÉS GUMI. Egyesületi újságunk: *GÉPIPAR.*

AND CONSTRUCTION INDUSTRY MACHINES, PLASTICS AND RUBBER.. The society journal is *MACHINE INDUSTRY.*

2.17 **16. sorszám**

MIKOVINY SÁMUEL emlékérmet a Miskolci Egyetem a Gépipari Tudományos Egyesület, valamint az Országos Magyar Bányász és Kohász Egyesület támogatásával alapította 1985-ben, *a Magyar Műszaki Felsőoktatás 250 éves ünnepségén* adta ki.

2.17 **Number 16.**

MIKOVINY SÁMUEL medal was established by the University of Miskolc with the assistance of the Scientific Society of Mechanical Engineers and the Hungarian Mining and Metallurgical Society in 1985 and first was issued on *the 250th Anniversary of*

Az érmet Bodnár György készítette, bronzból verve vasfeketére patinázva. Átmérője 42 mm.

Az érmet megvásárolhatták a miskolci ünnepségen résztvevők, valamint megkapták *a miskolci Gépészmérnökök Tudományos Tanácskozása* 1985 című rendezvény résztvevői, 825 fő.

Mikoviny Sámuel (Rozsnyó, 1700 május 10 - Selmecbánya 1750 november 1). Mérnök, matematikus, térképész. A tudományos térképészet első magyar művelője. Bél Mátyás „*Notitia Hungarie*" című földrajzi művéhez ő készítette a nagytérképeket. A selmecbányai Bányászati Akadémia elődjének, a Bányatisztképző Intézetnek első professzora. Társaival vízemelő- és bányagépeket szerkesztett, ezeket megva-

Hungarian Technical Higher Education.

The medal is made by: Bodnár György.

The medal is made of bronze coated with bronze patina. Its diameter is 42 mm.

The participants of the celebration in Miskolc could buy it and all participants of the *Scientific Meeting of Mechanical Engineers Graduated from Miskolc,* got it in 1995, 825 persons.

Mikoviny Sámuel (Rozsnyó, May 10, 1700 - Selmecbánya, November 1, 1750). Engineer, mathematician, cartographer. He was the first Hungarian representative of scientific cartography. He made the great maps for the work of Bél Mátyás, entitled "*Notitia Hungarie*". First professor of the Training

lósították, évtizedeken át több hazai bányaüzemben használták [6].

2.18 17. sorszám

Első professzoraink: SÁLYI ISTVÁN, BORBÉLY SAMU, ZORKÓCZY BÉLA emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezet Géptervező Szakosztálya alapította és 1985-ben a *miskolci Géptervező Szemináriumon* adta ki.

Az érmet Bodnár György készítette bronzból verve bronzbarnára patinázva. Átmérője 42 mm.

Az érmet a rendezvény résztvevői kapták 520 fő.

(A 6. sorszámú éremnél Sályi István, a 7. sorszámú éremnél Zorkóczy Béla életrajzi adatai megtalálhatók.)

Borbély Samu (Torda, 1907 április 23 - Budapest, 1984 augusztus 14). Mérnök-matematikus (1930. Berlin-Charlottenburg). Állásai: tanársegéd a Berlin-Charlottenburgi Műszaki Egyetemen, majd a repüléselméleti intézet tudományos munkatársa (1930-41), a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen tanársegéd, adjunktus, meghívott előadó (1941-44), majd túlélve a háború meghurcoltatásait a Bolyai Tudományegyetem Matematikai Intézetének vezető professzora (1945-49); a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Matematikai Tanszékének (1949-55), majd a Budapesti Műszaki Egyetem Matematikai Tanszékeinek vezető professzora (1955-77), közben a magdeburgi „Ottó von Guericke" Műszaki Egyetemen (1961-69), a berlini-charlottenburgi műszaki egyetemen (1968-69) vendégprofesszor. 1970-től nyugállományban.

Institute of Mining Officers in Selmecbánya, predecessor of the Mining Academy. He made water lifting and mining machines with his co-workers, they were installed and used for decades in several domestic mines [6].

2.18 Number 17.

Our first professors: SÁLYI ISTVÁN, BORBÉLY SAMU, ZORKÓCZY BÉLA medal was established by the Machine Design Section of the Scientific Society of Mechanical Engineers in Borsod-Abaúj-Zemplén county and first issued in 1985 on the Symposium of Machine Designers.

The medal is made by: Bodnár György.

The medal is made of bronze, coated with bronze patina. Its diameter is 42 mm.

The medal was given to the participants of the symposium, 520 persons.

(One can find the biography of Sályi István at medal Number 6, and that of Zorkóczy Béla at medal Number 7.)

Borbély Samu (Torda, April 23, 1907 - Budapest August 14, 1984). Engineer-mathematiciant (1930, Berlin-Charlottenburg). Positions: assistant professor at the Technical Univertity of Berlin-Charlottenburg, scientific research worker at the Institute of Aeronautics (1930-41), assistant professor, later senior assistant and invited lecturer at the Ferenc József University in Kolozsvár (1941-44). Surviving the World War, he is first professor at the Department of Mathematics at the Bolyai University (1945-49). Head of Departments of Mathematics at the Technical University for Heavy Industry in Miskolc (1949-55), later at the Technical University of Budapest (1955-77). Parallel with this he is visiting professor at the "Ottó von Guericke" Technical University in Magdeburg (1961-69) and at the Technical University of Berlini-Charlottenburg (1968-69). Retired in 1970.

2.19 **18. sorszám**

Dr. VÖRÖS IMRE emlékérmet a Gépipari Tudományos Egyesület alapította Budapesten és 1983 március 14-én adta ki a *Fogaskerék Konferencián.*

Az érmet Pintér Lajos készítette bronzból. Átmérője 100 mm, hátlapja sima.

Az érmet a Gépipari Tudományos Egyesület Fogaskerék Szakbizottság tagjai kapták, 15 fő.

Vörös Imre (Győr, 1903 szeptember 25 - Budapest, 1984 augusztus 24). Gépészmérnök (1926, Budapest).

Állásai: tanársegéd a budapesti József Műegyetem IV. Gépszerkezettani Tanszékén (1926-31), a Mezőgazdasági Gépek Tanszéken (1931-34), gépkonstruktőr a MÁVAG budapesti gyárában, párhuzamosan a budapesti József Műegyetem Aerodinamika Tanszékén adjunktus (1934-39), egyetemi nyilvános rendkívüli, majd három év elteltével rendes tanár a II. Gépszerkezettani (Gépelemek) Tanszékén, aminek vezetője (1940-68), dékán (1949-50), rektor (1950-54), párhuzamosan az Állami Műszaki Főiskola igazgatója (1947-49), 1968-tól nyugállományú [1].

2.19 **Number 18.**

Dr. VÖRÖS IMRE medal was established by the Scientific Society of Mechanical Engineers and first was issued on March 14, 1983 on the Gear Conference in Budapest.

The medal is made by: Pintér Lajos.

The medal is made of bronze. Its diameter is 100 mm, the reverse side is flat.

The medal was given to the members of Gear Section of the Scientific Soci-ety of Mechanical Engineers, 15 persons.

Vörös Imre (Győr, September 25, 1903 - Budapest August 24, 1984). Mechanical engineer (1926, Budapest). Positions: assistant professor at the IV. Department of Machine Structures at József Technical University in Budapest (1926-31), at the Department of Agricultural Machines (1931-34). Designer in MÁVAG factory in Budapest parallel with this senior assistant at the Department of Aerodynamics in József Technical University (1934-39). Extraordinary professor and after 3 years full professor at the II. Department of Machine Structures (Machine Elements), later the head of the department (1940-68), dean (1949-50), rector (1950-54), parallel with this the director of the State Technical College (1947-49). Retired in 1968 [1].

2.20 **19. sorszám**

ZIPERNOWSKY KÁROLY a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Kar emlékérme, aminek alapítását a Gépipari Tudományos Egyesület is támogatta. Kiadták az Egyetem 200 éves jubileumi ünnepségeire 1982-ben.

Az érmet készítette Kákonyi István bronzból, de aranyozva, ezüstözve, bronzpatinázva, nikkelezve is forgalomba került. Átmérője 40 mm.

Az érmet kapták a BME Villamosmérnöki Kar oktatói és dolgozói 920 fő.

Zipernowsky Károly (Bécs, 1853 április 4 – Buda-

2.20 **Number 19.**

ZIPERNOWSKY KÁROLY medal was established by the Electrical Engineering Faculty of the Technical University of Budapest, with the assistance of the Scientific Society of Mechanical Engineers. It was first issued at the 200th anniversary of the TUB.

The medal is made by: Kákonyi István.

The medal is made of bronze and gilded, silvered, covered by bronze patina, or nickel plated. Its diameter is 40 mm.

The medal was given to the members of the Electrical Engineering Faculty, 920 persons.

pest, 1942 november 29). Gyógyszerész (1874, Bécs), Gépészmérnök (1878, Budapest). Állásai: a kecskeméti Szentháromsághoz gyógyszertárban patikus (1874-78), géptervező az Osztrák Államvasutaknál (1878), a budapesti Ganz-gyár villamossági osztályának megalapítója, vezetője (1879-93), a budapesti József Nádor Műegyetem Elektrotechnikai Tanszékének alapító vezető professzora (1893-1924), a Gépészmérnöki Kar dékánja (1910-12). Világhírű találmánya a tetszőleges áttételű, zárt vasmagos transzformátor, amit Déri Miksával és Bláthy Ottóval közösen szabadalmaztattak [2].

Zipernowsky Károly (Bécs, April 4, 1853 - Budapest, November 29, 1942). Pharmacist (1874, Vienna), mechanical engineer (1878, Budapest). Positions: pharmacist in the Szentháromsághoz Pharmacy in Kecskemét (1874-78), machine designer at the Austrian Railways (1878), founder and leader of the Electrical Department of Ganz Factory (1910-12). His world famous invention is the ironcored transformer, which was patented together with Déri Miksa and Bláthy Ottó [2].

2.21 **20. sorszám**

DECEMBER 4 DRÓTMŰVEK 75 ÉVES az emlékérmet a Miskolcon működő gyár Gépipari Tudományos Egyesületi üzemi Szervezete alapította és 75 éves jubileumi ünnepségeken adták ki a a műszaki beosztásban dolgozóknak, mérnököknek, techniku-

2.21 **Number 20.**

4th DECEMBER WIRE FACTORY IS 75 YEARS OLD medal was established by the section of the Scientific Society of Mechanical Engineers in the factory, situated in Miskolc, for its 75th anniversary.

The medal is made by: the Hungarian Mint.

soknak, valamint a GTE tagoknak 560 fő.

Az érmet a Magyar Állami Pénzverde készítette, bronzból bronzpatinával. Átmérője 42 mm.

A napjainkban (1998) *DRÓTÁRÚ és DRÓTKÖTÉL Kft.* elődjét *Deichel Adolf* 1912-ben alapította,

The medal is made of bronze, coated with bronze patina. Its diameter is 42 mm.

The medal was given to the workers in technical positions, engineers, technicians and GTE members, 560 persons.

akit FELSŐSZILÉZIAI HUZALKIRÁLYNAK nevez a szakterület. 1945-ben a német érdekeltségű vállalat a Szovjetunió tulajdonába kerül, de 1952 októberében visszaadják a Magyar Államnak. 1990-ig a gyártás mennyiségében és technikai színvonalában, a gépek automatizálásában elérte a világszínvonalat. Az érem ebben az időszakban, (1987) került kiadásra. Az üzemi Gépipari Tudományos Egyesület akkor, mint alapító azt tűzte zászlajára *„JÓ KÖTÉL ..... SZÉP REMÉNY!"*

The predecessor of the Wire Product and Wire Cable Ltd. was established by Diechel Adolf in 1912, who was called by the professional people as "Upper Silezian Wire King". The German company became the property of the Soviet Union after the 2nd World War, but in 1952 they gave it back to the Hungarian State. Till 1990 the quantity and quality of the production and the level of automation were on a world level. The medal was established at this time in 1987. The factory section of the Scientific Society of Mechanical Engineers as a founder, set the program *"GOOD WIRE ..... NICE EXPECTATION!"*

2.22 21. sorszám

SZILVAY KORNÉL emlékérmet a GTE első tűzvédelmi szervezete a Tűzvédelmi Szakbizottság megalakulásának 35. évfordulóján 1995-ben a Tűzvédelmi Szakosztály alapította.

Az emlékéremmel azokat a kiváló szakembereket tünteti ki a Szakosztály vezetősége, akik a tűzvédelem területén és érdekében eredményes, példamutató tevékenységet fejtettek ki, s elméleti, valamint gyakorlati munkásságuk széles körben ismert és elismert.
Az érmet készítette: ifj. Szlávics László.

Az érem bronzból készült, átmérője 78 mm.

Az emlékérmet évenként ítélik oda, legfeljebb két fő részére. (Az alapítás évében – kivételesen – öt fő részesült ebben az elismerésben.)

Az érmet kapták: *Tímár István, Strádi Géza, Pap Zoltán, Kovács Károly, Dunai Kovács Béla, Tarján Rezső, Minárovics János, Hetényi Ferenc.*

Szilvay Kornél (1890-1957) tűzoltótiszt, gépésztechnikus és feltaláló – a „szárazoltás atyja". Az Állami Budapesti Felsőipari Iskola gépész tagozata elvégzésekor kapott gépésztechnikusi oklevelet. 1914. február 1-től hivatásos tűzoltótisztként szolgált a Budapesti Tűzoltóparancsnokságon.

Huszonkét jelentős tűzvédelmi vonatkozású újítást dolgozott ki, amelyek közül a szárazoltás terén kifejtett úttörő munkássága emelkedett ki. Németor-

2.22 Number 21

SZILVAY, KORNÉL medal was established for the 35th anniversary of the foundation of Fire protection Section of the scientific society in 1995.

The medals were given for those specialists by the presidentship of the section, who have an outstanding and well known theoretical or practical activity on the field of fire protection.

The medal was made by: Szlávics László, Jr.

The medal is of bronze, its diameter is 78 mm.

Medal is given on every year for two persons. (In the year of foundation the medal was given to five persons.)

The medat was given to: *Tímár István, Strádi Géza, Pap Zoltán, Kovács Károly, Dunai Kovács Béla, Tarján Rezső, Minárovics János, Hetényi Ferenc.*

Szilvay Kornél (1890-1957) fire-chief, technician and inventor - inventor of the "dry extinguishing". Graduating from the State Technical Junior Highschool in Budapest he became mechanical

techniciant. From February 1 1914. he served as a professional fire-chief at the Fire Headquater in Budapest.

He had 21 inventions concerning to fire protection. Among them the "dry extinguishing" is an outstanding invention. The process was patented in Germany and in the USA and used with some

ságban és az USA-ban szabadalmazott eljárását több-kevesebb változtatással külföldön is alkalmazzák a hatékony tűzoltás és az oltási vízkár kiküszöbölése (csökkentése) céljából. Ő volt a világon az első, aki a tűz helyén előállított semleges gázzal eredményesen oltott.

modifications in many countries to increase effectiveness of extinguishing and to reduce (elliminate) damages caused by water.

He was the first in the world, who used successfully natural gas for extinguishing at the place of fire.

2.23 Irodalom

[1] Terplán Zénó: *Az én gépészeim.* Negyven életrajz Péter József rajzaival. 1998. Miskolci Egyetemi Kiadó. 288 old.

[2] Mészáros István: *A Budapesti Műszaki Egyetem érmei.* 1998/8, Magyar Felsőoktatás. 38-40. old.

[3] Kiss Lajos: *A Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) Miskolci Szervezetének története.* 1987. Az MTESZ Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete tevékenysége 1949-1985 című kiadvány 166-182. old.

[4] Kiss Lajos: *Ki? Kicsoda? az 50 éves Gépipari Tudományos Egyesület,* Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezetében 1999, GTE Kiadvány.

[5] Pekár Zsuzsa és Pénzes István: *Pekár Imre.* Műszaki nagyjaink, 6. kötet 509-517. old. 1986. GTE Kiadvány.

[6] Robonyi Andor és Imolayné Váradi Mária: *85 éves a miskolci Drótgyár.* Gép 1997/10. szám, 4-6. old.

2.23 Literature

[1] Terplán, Zénó: *My mechanical engineers.* Fourty biographs with the drawings of Péter József. 1998. Miskolci Egyetemi Kiadó. 288 p. (in Hungarian)

[2] Mészáros, István: *Medals of the Technical University of Budapest.* 1998/8, Magyar Felsőoktatás. pp. 38-40. (in Hungarian)

[3] Kiss, Lajos: *History of the Scientific Society of Mechanical Engineer (GTE) Section in Miskolci.* 1987. Az MTESZ Borsod-Abaúj Zemplén megyei szervezete tevékenysége 1949-1985 című kiadvány pp. 166-182. (in Hungarian)

[4] Kiss, Lajos: *Who is who? in the 50 years old Scientific Society of Mechanical Engineers* in Borsod-Abaúj-Zemplén county 1999, GTE Kiadvány. (in Hungarian)

[5] Pekár, Zsuzsa and Pénzes, István: *Pekár Imre.* Műszaki nagyjaink, Vol. 6. pp. 509-517. 1986. GTE Kiadvány. (in Hungarian)
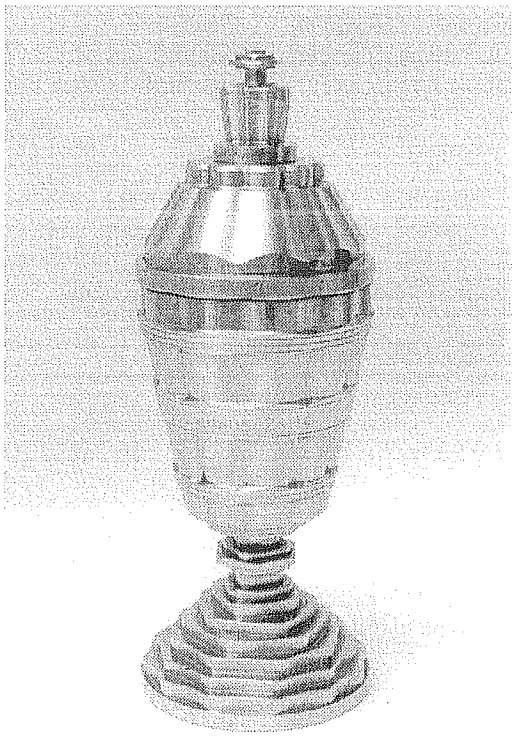
[6] Robonyi, Andor and Imolayné, Váradi Mária: *85 years old the Wire Factory in Miskolc.* Gép 1997. No 10, pp. 4-6. (in Hungarian)